

Statsrevisorernes Sekretariat
Folketinget
Christiansborg

Ministerredegørelse vedr. beretning om Forsvarsministeriets større anskaffelser af materiel

Jeg fremsender hermed min redegørelse til beretning nr. 16/2023 (offentliggjort juni 2024) om Forsvarsministeriets større anskaffelser af materiel.

Jeg vil indledningsvist understrege, at jeg ser med stor alvor på den rejste kritik af større anskaffelser af materiel. Det historiske løft af Forsvarsministeriets bevillinger til opbygningen af et stærkt forsvar gør det særlig aktuelt, at de mange initiativer følges tæt og i overensstemmelse med de politiske aftaler under forsvarsforliget. Det er i den forbindelse afgørende, at der er tillid til at større anskaffelser af materiel planlægges og gennemføres inden for de aftalte økonomiske, tids- og indholdsmæssige rammer.

Jeg vil nedenfor redegøre for de overvejelser og foranstaltninger, som beretningens konklusioner og Statsrevisorernes bemærkninger giver anledning til.

Ændringer i Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse

Som følge af sagen om indkøb af ildstøttesystemer til Forsvaret igangsattes en eksternt analyse af Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelses (FMI) samlede organisation, processer og ressourcer samt en uvildig advokatundersøgelse.

Den eksterne analyse af FMI er færdiggjort i sommeren 2024 og adresserer blandt andet organisations- og ledelsesstrukturelle forhold i FMI. Når resultaterne af advokatundersøgelsen også foreligger, vil analyserne danne grundlag for den fremtidige organisering af FMI.

I den fremtidige organisering af FMI forventes det bl.a., at ansvaret for større anskaffelser af materiel fremover vil blive samlet i en dedikeret organisatorisk enhed. I den nuværende organisering er ansvaret for anskaffelser opdelt efter værnsspecifikke fagligheder. I den fremtidige organisering af FMI skal der være et øget fokus på at dedikere de nødvendige ressourcer og kompetencer på tværs af fagligheder i FMI til anskaffelsen af større materiel.

Revideret forvaltningsgrundlag for anskaffelse af materiel

FMI vil på baggrund af den rejste kritik samt anbefalingerne fra analysearbejdet revidere styrelsens forvaltningsgrundlag for anskaffelse af materiel, herunder tydeliggøre dokumentationskrav i hver fase af anskaffelsesproces-

Dato: 12. september 2024

Enhed: TBOE
Sagsnr.: 2024/005949
Dok.nr.: 826473
Bilag: Ingen

Forsvarsministeriet
Holmens Kanal 9
1060 København K

Tlf.: +45 7281 0000
Fax: +45 7281 0300
E-mail: fmn@fmn.dk
www.fmn.dk

EAN: 5798000201200
CVR: 25 77 56 35

sen. Arbejdet med at sikre kvaliteten af FMIs forvaltningsgrundlag for anskaffelse af materiel vil blive gennemført på baggrund af indhentede erfaringer fra lignende myndigheder i andre lande og evt. med brug af ekstern ekspertbistand, hvis det skønnes nødvendigt. Forsvarsministeriet vil sikre, at opdateringen af forvaltningsgrundlaget sker løbende og afsluttes senest ultimo 2025.

Jeg kan endvidere oplyse, at kritikken giver anledning til et grundigt gennemsyn af de processer mellem departementet og FMI, der ligger til grund for gennemførelsen af større anskaffelser af materiel.

Det er min klare forventning, at en ændret organisatorisk og ledelsesmæssig forankring af anskaffelsesprocessen i FMI vil bidrage væsentligt til at styrke planlægningen og gennemførelsen af større materielanskaffelser i den nuværende tiårige forligsperiode, og dermed bidrage til at rette op på de kritiske forhold i beretningen.

Implementering af ny forligsmodel

Jeg har noteret mig, at den rejste kritik af Forsvarsministeriets større anskaffelser af materiel er baseret på en undersøgelse af tyve konkrete anskaffelser påbegyndt tilbage fra 2005 og afsluttet i forrige forligsperiode 2018-2023. Håndteringen af den rejste kritik har derfor forbindelse til den allerede rejste kritik af opbygningen af en indsættelsesklar brigade (beretning nr. 9/2022) samt økonomistyringen af forligsmidler i perioden 2018-2023 (beretning nr. 10/2022). Kritikken i disse to beretninger har allerede været medvirkende til en række initiativer til styrkelse af forligs- og økonomistyringen i nuværende forligsperiode, herunder implementeringen af en ny forligsstyringsmodel.

Den nye forligsstyringsmodel indebærer bl.a. at Forsvarsministeriet løbende og systematisk inddrager Folketinget og partierne bag forsvarsforliget i implementeringen af de politisk besluttede initiativer på forsvarsområdet, herunder også i forbindelse med større anskaffelser af materiel. Det sker gennem en differentieret styring af forligsinitiativerne, som kategoriseres baseret på initiativets kompleksitet og risikoprofil og hvis gennemførelse opdeles i faser.

Den nye forligsstyringsmodel er designet til at sikre et stærkt tilsyn med fremdriften i implementeringen og tæt opfølgning på anvendelsen af forligsmidlerne i Forsvarsministeriet, hvilket er i overensstemmelse med det aftalte i forsvarsforlig 2024-2033. Anskaffelser af større materiel i indeværende forligsperiode er en del af den nye styrings- og opfølgingsmodel. Jeg forventer derfor, at modellen også på anskaffelsesområdet vil bidrage til at sikre de enkelte anskaffelsesprojekter en bedre planlægning, gennemførelse og risikostyring.

Praksisændring i opgørelsen af totaludgiften på aktstykker

Jeg kan oplyse, at Forsvarsministeriet på baggrund af Rigsrevisionens undersøgelse har været i dialog med Finansministeriet om reglerne for opgørelse af totaludgiften på aktstykker. I den forbindelse er Forsvarsministeriet

blevet opmærksom på, at det er relevant at ændre praksis for opgørelse af totaludgiften i aktstykker. Det betyder konkret, at Forsvarsministeriet siden april 2024 har opgjort den totale udgift til anskaffelser som både selve anskaffelsesudgiften samt anskaffelsesrelaterede driftsudgifter. Den samlede anskaffelsesudgift har også hidtil fremgået af aktstykkerne, mens kun selve anskaffelsesudgiften har fremgået i det dispositionsforslag, som Finansudvalget har været anmodet om at tilslutte sig.

Desuden er Forsvarsministeriet i gang med at danne sig overblikket over allerede igangsatte anskaffelser fra før april 2024, som praksisændringen kan have betydning for. Igangværende anskaffelser, som tidligere er tiltrådt af Finansudvalget, gennemgås med henblik på at orientere Finansudvalget om den opdaterede totaludgift i de enkelte anskaffelser.

Både Rigsrevisionen og Finansudvalget er allerede orienteret om praksisændringen.

Skærpet opfølgning på aktstykker

Endelig kan jeg oplyse, at den rejste kritik og den ændrede praksis for opgørelse af totaludgifter har ført til en skærpet opfølgning på Forsvarsministeriets aktstykker for igangværende materielanskaffelser. Den skærpede opfølgning følger en fast kadence med seks årlige rapporteringer baseret på dialog mellem Forsvarsministeriets departement og FMI. Den indebærer blandt andet, at der i tillæg til en systematisk opfølgning på overholdelsen af aktstykkernes oplysninger om pris, tid og indhold også følges op på gennemførelsen af den enkelte materielanskaffelse. Opfølgningen har til formål tidligt at identificere ændringer til aktstykkernes oplysninger om pris, tid, indhold samt anskaffelsesprojektets gennemførelsesforløb. Opfølgningen bruges derfor aktivt til at sikre, at projekterne holder sig inden for de forudsatte rammer i aktstykket.

Jeg forventer, at den skærpede opfølgning vil sikre en transparent opfølgning på tiltrådte aktstykker i takt med, at der gennemføres nye materielanskaffelser i forligningsperioden.

Afslutningsvis vil jeg i lighed med Statsrevisorerne bemærke, at anskaffelser af forsvarsmateriel er forbundet med en særlig usikkerhed og kompleksitet. Det kan nødvendiggøre justeringer til de oprindeligt forudsatte forventninger til pris, tid og indhold i løbet af anskaffelsesforløbet.

Med ovenstående redegørelse er det mit håb, at der er givet et fyldestgørende svar på Statsrevisorernes bemærkninger og Rigsrevisionens beretning om Forsvarsministeriets anskaffelser af større materiel.

En kopi af denne redegørelse er sendt til Rigsrevisionen.

Med venlig hilsen

Troels Lund Poulsen